

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Ľubice Filovej v právnej veci navrhovateľky **A. K.**, proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 16. decembra 2009, č.k. 23Sd/171/2009-17, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 16. decembra 2009, č.k. 23Sd/171/2009-17, **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne číslo X. z 24. marca 2009 **z r u š u j e** a **v r a c i a** na **ď a ľ š i e** konanie.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Nitre rozsudkom zo 16. decembra 2009, č.k. 23Sd/171/2009-17, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 24. marca 2009, ktorým odporkyňa podľa § 29 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zák.č. 100/1988 Zb.**“) a podľa § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „**zák.č. 461/2003 Z.z.**“) zamietla žiadosť navrhovateľky o zvýšenie invalidného

dôchodku s odôvodnením, že nie je invalidná podľa § 29 zák.č. 100/1988 Zb., ale je naďalej čiastočne invalidná podľa § 37 ods. 3 písm. a/ zák.č. 100/1988 Zb.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že zdravotný stav navrhovateľky po liečbe onkologického ochorenia je podľa posudkových lekárov dlhodobo stabilizovaný, bez známk metastáz alebo recidívy, nie je potrebná ani psychiatrická liečba, pričom bolesti krížovej časti chrbtice nie sú spôsobené radikulopatiou alebo iným, závažným poškodením periférnych nervov a navrhovateľka môže vykonávať práce bez nadmernej námahy. Vzhľadom na to, že v súdnom konaní nebolo preukázané zhoršenie zdravotného stavu ani skutočnosti, ktoré by posudkovými lekármi neboli hodnotené, krajský súd dospel k záveru, že navrhovateľka nie je invalidná podľa § 29 ods. 3 zák.č. 100/1988 Zb., ale je naďalej čiastočne invalidná podľa § 37 ods. 3 písm. a/ zák.č. 100/1988 Zb. a preto rozhodnutie odporkyne považoval za vecne správne.

Rozsudok napadla navrhovateľka včas podaným odvolaním. Namietla, že pri väčšej fyzickej námahe sa cíti slabá, rýchlo sa unaví a potrebuje menšie prestávky. Vzhľadom na zdravotný stav by nemohla plnohodnotne vykonávať prácu a preto sa domáha uznania plného invalidného dôchodku.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku.

Z dávkových spisov odporkyne vyplýva, že :

- navrhovateľka bola uznaná invalidnou podľa § 29 ods. 3 písm. a/ zák.č. 100/1988 Zb. od 8. marca 2000 a od tohto dňa jej bol priznaný invalidný dôchodok v sume 4 189 Sk mesačne;

- pri prvej kontrolnej prehliadke, konanej po 31. decembri 2003 dňa 10. júna 2005 (§ 263 ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 18. júla 2006) bola navrhovateľka pre 50%-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť uznaná invalidnou podľa § 71 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. od 10. júna 2005. Odporkyňa rozhodnutím číslo X. z 1. júla 2005 podľa § 263 ods. 5 zák.č. 451/2003 Z.z. znížila navrhovateľke invalidný dôchodok *od 16. augusta 2005* na 3 033 Sk mesačne. Uvedené rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 12. decembra 2005, č.k. 23Sdú611/2005-9;

- *dňa 26. októbra 2006 bol zdravotný stav navrhovateľky opätovne posúdený ku dňu 10. júna 2005 podľa § 263a zák.č. 461/2003 Z.z. so záverom, že nie je invalidná podľa § 29 ods. 3 písm. a/ zák.č. 100/1988 Zb., ale je naďalej čiastočne invalidná podľa § 37 ods. 3 písm. a/ zák.č. 100/1988 Zb. Odporkyňa rozhodnutím číslo X. z 28. júla 2007 podľa § 263a zák.č. 461/2003 z.z. v spojení s § 37 zák.č. 100/1988 Zb. priznala navrhovateľke od 16. augusta 2005 čiastočný invalidný dôchodok 3 762 Sk mesačne a rozhodnutím číslo XX. z 1. augusta 2007 podľa § 263a ods. 5 zák.č. 461/2003 Z.z. rozhodla, že navrhovateľka má od 16. augusta 2005 nárok na výplatu (čiastočného) invalidného dôchodku, priznaného podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 a že súčasne jej tým istým dňom zaniká nárok na invalidný dôchodok podľa zákona účinného od 1. januára 2004.* Uvedené rozhodnutia navrhovateľka opravným prostriedkom nenapadla;

- *navrhovateľka písomným podaním zo 16. júna 2008 požiadala o prehodnotenie zdravotného stavu z dôvodu jeho zhoršenia a zvýšenie invalidného dôchodku.* Posudková komisia sociálneho zabezpečenia pri pobočke Sociálnej poisťovne Levice v posudku z 10. júna 2009 vyslovila záver, že nie je invalidná podľa § 29 ods. 3 písm. a/ zák.č. 100/1988 Zb., ale je od 10. júna 2005 naďalej čiastočne invalidná podľa § 37 ods. 3 písm. a/ zák.č. 100/1988 Zb. K totožnému záveru o trvaní čiastočnej invalidity naďalej dospela v preskúmvacom konaní aj posudková komisia ústredia Sociálnej poisťovne dňa 21. júla 2009. Odporkyňa žiadosť zamietla rozhodnutím, ktorého zákonnosť bola predmetom tohto súdneho konania.

Podľa § 263a ods. 1 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. poisťencovi, ktorému bolo preskúvané trvanie invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006, Sociálna poisťovňa preskúma trvanie invalidity alebo čiastočnej invalidity podľa zákona účinného do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak, a rozhodne o trvaní nároku na výplatu invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku v sume určenej podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, ak sa v takto určenej sume vypláca po preskúmaní

trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 a trvá nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003.

Z ustanovenia § 263a ods. 9 zákona č. 461/2003 Z.z. vyplýva, že o invalidnom dôchodku a čiastočnom invalidnom dôchodku podľa odseku 1 Sociálna poisťovňa rozhodne z vlastného podnetu.

Podľa § 263a ods. 5 zák.č. 461/2003 Z.z. ak poistenec uvedený v odsekoch 1 a 2 má nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 a súčasne má nárok na výplatu invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 1. januára 2004, vypláca sa invalidný dôchodok, ktorý je vyšší alebo najvyšší. Pri rovnakej sume týchto dôchodkov vypláca sa dôchodok, ktorý si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty invalidných dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na invalidný dôchodok, ktorý sa nevypláca.

Na účely zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť poberateľa čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 je 50% (§ 263a ods. 12 zákona č. 461/2003 Z.z.).

Účelom ustanovenia § 263a ods. 5 zák.č. 461/2003 Z. z. je ochrana tých poistencov, ktorým nárok na (čiastočný) invalidný dôchodok vznikol podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 461/2003 Z.z. však nevyplýva, že by poistencovi po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263a ods. 1, 2 nemohol vzniknúť aj nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 zák.č. 461/2003 Z. z. z dôvodu viac ako 50%-nej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a to kedykoľvek po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263a ods. 1 tohto zákona.

Ustanovenie § 263a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. je u poberateľov čiastočného invalidného dôchodku, priznaného podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, potrebné aplikovať pri každej žiadosti o priznanie invalidného dôchodku z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu a zvýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 50%.

Ochrana poberateľov čiastočných invalidných dôchodkov, priznaných podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, zakotvená v § 263a ods. 5 zák.č. 461/2003 Z. z. spočíva v tom, že po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263a ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. v prípade následných žiadostí o priznanie invalidného dôchodku podľa zák.č. 461/2003 Z. z. (žiadosti o vyšší dôchodok z titulu zvýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 50%), musia byť nárok na invalidný dôchodok a invalidita posúdené podľa §§ 70 a 71 zák.č. 461/2003 Z. z. V prípade záveru, že miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, určená podľa § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. nie je viac ako 50% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, súčasne musí byť posúdené aj trvanie nároku na čiastočný invalidný dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 (v danom prípade podľa § 37 ods. 3 zák.č. 100/1988 Zb.).

Podľa § 186 ods. 3 veta prvá zákona č. 461/2003 Z.z. **podanie sa posudzuje podľa obsahu.**

Z obsahu žiadosti navrhovateľky zo 16. júna 2008 je zrejmé, že **navrhovateľka poukazuje na zhoršenie zdravotného stavu** a vyšší ako 50%-ný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, teda že žiada o priznanie vyššieho invalidného dôchodku podľa § 70 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. v porovnaní s čiastočným invalidným dôchodkom, ktorý doteraz poberá.

Vzhľadom na to, že preskúmanie trvania invalidity podľa § 263a zák.č. 461/2003 Z.z. bolo u navrhovateľky vykonané už 26. októbra 2006, nebol dôvod na to, aby odporkyňa považovala žiadosť zo 16. júna 2008 za podnet podľa § 263a ods. 10 zák.č. 461/2003 Z.z. na vykonanie ďalšieho preskúmania trvania invalidity alebo čiastočnej invalidity podľa zákona účinného do 31. decembra 2003. Podľa názoru odvolacieho súdu odporkyňa mala navrhovateľku vyzvať na spísanie žiadosti o invalidný dôchodok na predpísanom tlačive (§ 184 ods. 5 zák.č. 461/2003 Z.z.) a zadovážiť si posudok nielen o trvaní čiastočnej invalidity podľa § 37 ods. 3 písm. a/ zák.č. 100/1988 Zb., ale najmä o invalidite podľa § 71 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. a rozhodnúť o žiadosti o invalidný dôchodok podľa § 70 (v spojení s § 263a ods. 5) zák.č. 461/2003 Z.z.

Keďže odporkyňa uvedeným spôsobom nepostupovala, podľa odvolacieho súdu jej rozhodnutie z 24. marca 2009 vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a s tým

spojeného nedostatočného zistenia skutočného stavu veci, a preto je v rozpore so zákonom. Z uvedeného dôvodu rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 OSP zmenil a rozhodnutie odporkyne podľa § 250j ods. 2 písm. a/, c/ OSP zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne v zmysle vyššie uvedeného vyzvať navrhovateľku na spísanie žiadosti o invalidný dôchodok na predpísanom tlačive s uvedením, od ktorého dňa o priznanie invalidného dôchodku podľa § 70 zákona č. 461/2003 Z.z. mienila požiadať podaním zo 16. júna 2008. Následne doplní dokazovanie o posúdenie miery poklesu schopnosti navrhovateľky podľa § 71 zák.č. 461/2003 Z.z., resp. aj podľa § 37 ods. 3 zák.č. 100/1988 Zb., pričom prihliadne aj na novšie lekárske nálezy. Následne rozhodne o nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 zák.č. 461/2003 Z. z. a v prípade, že taký nárok vznikne, rozhodne aj o súbehu dávok v súlade s § 263a ods. 5 zák.č. 461/2003 Z. z.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov konania, keďže navrhovateľka priznanie trov neuplatnila a odporkyňa nemá nárok na náhradu trov konania zo zákona.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. októbra 2010

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková